

Tevlik Rudži Aras

Mesečna naročnina
20 Din, za inozem-
stvo 35 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček.
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust

Današnja številka vsebuje:

Primus vivere ...

Dobički Bač'e

Poljanski in Selški dolini

Ban na Vrhniki, Logatcu v

Enotnost demokracije

Med Streso in Ženevo

Jevtičeva lista vložena

Vsi so poklicani

Kdo je kriv

Svet DN je danes zboroval

Št. 4

Izhaja dnevno razen ponedeljka
in dneva po prazniku

V Ljubljani v četrtek, dne 18. aprila 1935

Rokopisov ne vračamo

Leto I

Kdo je kriv?

Često slišimo pritožbe, da smo Slovenci v tej državi zapostavljeni. Kadar te pritožbe preiskujemo pogloblje, vidimo, da ni so vedno brez podlage, da se nam čisto dogodi krivica. Vsak človek doživlja v življenju stvari, ki se mu dozdevajo krivične. Nespametno bi bilo, če bi rekli, Slovenecem se ni še nikoli pripetilo kaj, kar bi mogli označiti kot krivico.

Toda kdo pa nam dela te krivice? Navadno dobimo za odgovor: Beograd! Toda pri tem dotičniki ne premišljajo vse točno. Pri raziskavanju raznih pritožb od strani Slovencev se je ugotovilo, da se je mnogo napak zgodilo od strani visoke birokracije, ki naših razmer ni poznala. Druge vrste krivic so bile tudi zlonamerne, storjene od ljudi, ki niso bili prijatelji našega narodn. zedinjenja, pa so svoj visoki položaj zlorabili. Mnogo teh ljudi je bilo že odstranjenih, pa jih še bo.

Največ teh krivic pa smo Slovenci zakrivali sami s svojimi lastnimi razprtiljimi. Naše domače politične in gospodarske razprtije so šle tako daleč, da so eni nameroma in nalašč podirali to, kar so drugi težavo započeli graditi. V teh naših preprih je največ vzrokov za tista številna dejanja, ki smo jih občutili kot krivice. Namesto, da bi sami sebe prišli za nos, smo nprtili odgovornost Beogradu, ker so bili odloki ali ukazi podpisani tam.

Te naše domače razprtije so bile vzrok že marsikateri naši nesreči, ko smo živeli še pod Avstrijo. Nikoli nismo znali te domače prepire obdržati doma, za sebe, vedno smo jih nosili tja, kjer se je o naši usodi odločevalo. Spomnimo se samo na to, kako smo svoječasno krivili dunajsko vlado za marsikak ukrep, ki so ga naši domači politiki skrivaj izvali in zahtevali. Kolikokrat nam je ta ali oni dunajski minister očitati: Pritožujete se nad mojim ukrepom? Saj sem storil takó, kakor je zahteval ta in ta poslanec v vašem imenu!

Prav ista igra se je ponavljala v zadnjih letih v Beogradu. Kdo je preganjal naše uradnike, profesorje, železničarje ter jih premeščal? Odgovorili vam bodo: Beograd! Ne, ni bilo tako. V Beogradu so samo podpisali, kar so naši zastopniki ali priporočali ali pa celo zahtevali. To je res!

Često smo se pritoževali, da Beograd ni storil tega ali onega, da ni zidal univerzitetne knjižnice, onega zavoda, tiste ceste. Dosti pa smo mogli ugotoviti primerov, da je denar, namenjen za tiste zadeve, propadel, ker naši domači, slovenski uradi ali institucije niso storili svoje dolžnosti. Vseh teh konstatacij in očitaj bi ne bilo, ako bi bilo med Slovenci več sloge, pa manj prepirljivosti, zavisti in nepomirljivosti do domačega političnega nasprotnika. Doma, v Sloveniji, se lahko prepiramo, toda samo doma. Ni zaman sedanjí predsednik vlade nekoč dejal: Osebná vprašanja so v Sloveniji najtežja!

Kako pa pridemo iz tega neznosnega položaja? Treba je likvidirati ne samo naš zunanji, temveč tudi v srcu stare politične koterije in klike, ki so deset in desetletja dolgo vnašale med nas strup medsebojnega sovraštva, pobijanja in preganjanja. Mi imamo doma v Sloveniji svoje posebne lokalne interese, kakor jih ima pač vsaka dežela, sleherna pokrajina. Te interese, ki so pa v skladu z državno celokupnostjo, lahko složno zastopamo in priporočamo. Kadar bomo to mi doma sami dosegli, se bodo tiste krivice, o katerih se danes toliko govori in šepeta, stopile kakor sneg na soncu.

Baš sedaj je čas, da začnemo graditi našo slovensko slogo in da vsakega škodljivca, ki bi zaradi svojih osebnih koristi to našo namero rušil, izključimo od slehernega vpliva.

Komaj 7% prebivalstva Jugoslavije tvorimo Slovenci. Teh 7% zediniti ni nemogoče. Vsi imamo interese, da naša banovina napreduje, da pridejo naši ljudje do dela in zaslužka, da se dvigne naše kmetijstvo, naš obrt, naša industrija, da dobimo priliko razpečevati naše pridelke in izdelke po vsej državi. Ali bomo to dosegli, če se bomo spuščali v razne politične avanture, če bomo podpirali šovinistično velehrvatsvo ali pa se sami napihovali kot žaba v pravljici, ko je hotela postati velika kot konj? Ne, to nas ne bo

Zasedanje v Ženevi

Svet DN je danes sprejel resolucijo

Besedilo resolucije

Ženeva, 17. aprila. Na včerajšnji popoldanski seji je francoski zunanji minister Laval predlagal predsedstvu sveta Društva narodov tale načrt resolucije, ki so jo odobrile vlade Francije, Velike Britanije in Italije na zasedanju v Stresi:

SVET DRUŠTVA NARODOV UGOTAVLJA.

1. Vestna izpolnitev vseh pogodbenih obveznosti je glavna norma mednarodnega življenja in pogoj za ohranitev miru.
2. Bistveno načelo prava Društva narodov je, da se nobena država ne more odreči pogodbenih obveznosti ali spremembi pogodbenih določb, razen v sporazumu z ostalimi pogodbenimi državami.
3. Preglasitev vojaškega zakona od 16. marca 1935 po nemški vladi je v nasprotju s temi načeli.
4. S to enostransko akcijo se ni mogla ustvariti nobena pravica.
5. Ta enostranska akcija, ki je vrgla v mednarodni položaj nov element nemira, se mora označiti kot ogražanje evropske varnosti.
6. Predsedništvo Društva narodov ugotavlja na drugi strani, da sta angleška in francoska vlada s pristankom italijanske vlade določili 3. februarja 1935 program za splošno ureditev odnosov v Evropi, ki bi se dosegla s svobodnimi pogajanjimi v cilju, da se organizira varnost v Evropi, da se izvede režim enakopravnosti, ki bi obenem zagotovil aktivno sodelovanje Nemčije z Društvom narodov in da se izvede slobodna omejitev oboroževanja.
7. Prej omenjena enostranska akcija Nemčije ni v skladu s takim načrtom, in to tem manj, ker se je izvedla v trenutku, ko so se pogajanja dejansko že vršila.

NA PODLAGI TEH UGOTOVITEV IZ- JAVLJA SVET DRUŠTVA NARODOV:

- I. Nemčija je kršila svoje obveznosti, ki jih imajo vsi člani mednarodne skupnosti, ter odklanja vsako enostransko odklonitev mednarodne obveznosti.
- II. Svet Društva narodov poziva vlade, ki so prevzele iniciativo za program od 3. februarja 1935, ali ki so pristale na ta program, naj nadaljujejo že pričeta pogajanja in v okviru Društva narodov sklenejo dogovore, ki se zde z ozirom na obveznosti iz pakta o Društvu narodov potrebne, da se doseže cilj, ki je določen v tem programu za ohranitev miru.
- III. Svet Društva narodov potrjuje, da more enostranska odklonitev mednarodnih obveznosti ogražati obstoj Društva narodov kot institucije, ki ima nalog, da ohrani mir in organizira varnost. Zaradi tega sklene svet Društva narodov, da mora taka odklonitev pogodb ne glede na uporabo že v prejšnjih mednarodnih dogovorih odrejenih določb izzvati vse primerne ukrepe, ako gre za obveznosti, ki se tičejo

privedlo nikamor! Naša naloga, vseh in vsakega posameznika je, da teh ubogih 7% slovenskega prebivalstva jugoslovanske države združimo v enem samem taboru. Kaj nas pri tem moti, ako je eden bolj pebožen, drugi pa manj, ako eden čuti bolj slovensko, drugi pa manj. Samo eno nam je potrebno: slovenska sloga in zavest, da nam je Slovenecem Jugoslavija potrebna, ako nečemo propasti popolnoma.

Za vsakega človeka, ki hoče pametno misliti, je jasno, da je naša prva naloga sporazumno in skupno delo v našo korist, s tem tudi v korist vse države. Sicer bomo še naprej doživljali krivice, ki jih bomo pa zakrivali mi sami, ki bomo za nameček zasmehovani od vseh, ki vidijo naše grde prepire.

Besedilo resolucije — Glasovanja se je vzdržala samo Danska — Nemci se razburjajo — Turčija tudi zahteva ukinitve vojaških določb

varnosti narodov in ohranitve miru v Evropi. Svet Društva narodov naj imenuje odbor, ki bo v to svrhu predlagal ukrepe, da bo pakt Društva narodov še bolj učinkovit pri organizaciji kolektivne varnosti. Ta odbor bo tudi dobil nalog, da zlasti

precizira gospodarske in finančne sankcije, ki se bodo uporabljale, ako bi v bodoče katere država, ne glede na to, ali je članica Društva narodov ali ne, ogražala mir z odklonitvijo svojih mednarodnih obveznosti.

Današnja dopoldanska seja Resolucija sprejeta

Ženeva, 17. aprila. AA. Svet Društva narodov se je sestel že davi ob 11. uri k javni seji. Posamezni delegati so dobili nova navodila svojih vlad, s čimer so pogajanja za sprejem resolucije zelo ugodno napredovala. Tako je bilo mogoče sklicati sejo že jutraj. Zastopniki Mehike, Argentine in Čila so že jutraj izjavili, da bodo glasovali za predloženi načrt. Prvi, ki je posegel v današnjo razpravo pred svetom Društva narodov, je bil ruski komisar Litvinov, ki je z duhovitimi izjavami napadel nemško oboroževanje. Vprašal se je, kaj se je zgodilo takega, da je Nemčija nakopičila tolikšno napadalno orožje? Litvinov je poudaril, da to nemško oboroževanje ograža mir. Zato je treba tem dogod-

kom posvetiti posebno pozornost. Prav tako je tudi avstralski delegat Bruce govoril za resolucijo. Dejal je med drugim, da enostranska oborožitev Nemčije ovira organizacijo varnosti. Govornik je nato priporočil soglasno sprejetje predložene resolucije, ker bo to podprlo vse tiste, ki delajo za mir in varnost.

Ženeva, 17. aprila. Resolucijo, ki so jo predlagale Velika Britanija, Francija in Italija, je svet Društva narodov sprejel soglasno. Zastopnik Danske se je vzdržal glasovanja. Izjavil je, da pritrjuje konstruktivnemu delu resolucije, da pa obžaluje obsodbo v preteklosti izvršenih kršitev, ker bo ta del oviral bodočo spravo.

Nemško ogorčenje

Berlin, 17. aprila. č. Načrt resolucije, ki so jo predložile svetu DN Francija, Velika Britanija in Italija, je povzročil v tukajšnjih krogih veliko razburjenje. Današnji »Völkischer Beobachter« napoveduje celo, da bo nemška vlada energično protestirala pri vseh v svetu DN zastopanih državah proti načrtu resolucije, ki so jo predložile velesile. Če svet DN to resolucijo, ki naj moralno obsodi Nemčijo, sprejme, potem se Nemčiji, tako pravi »Völkischer Beobachter«, ne bo več mogoče vrniti v Ženevo. List oše nadalje, da je resolucija »izdelek versajškega duha«. Nemški narod stoji složen za svojim voditeljem in bo odklonil obsodbo, ki se ne more opirati na pravico in nepristranost, marveč samo na samovoljno tolmačenje mednarodnih pogodb. Resolucija pravi n. pr., da je spoštovanje pogodb osnovno načelo javnega življenja. Nihče tega načela ni tako vestno izpolnjeval kakor Nemčija, ki ga je 16 let zvesto

izpolnjevala, a prav tako dolgo tudi čakala, da bi to storile še druge države, ki so zdaj tako močne v teoriji. Šele ko je Nemčija izgubila vsako upanje, je vzpostavila ravnovesje. Stori la je to, ker se je sama na podlagi versajške pogodbe razorožila, druge države pa tega storiti niso hotele. List navaja v tej zvezi govor, ki ga je imel 8. aprila 1927 v Ženevi Paul Boncour. »Deutsche Allgemeine Zeitung« pravi, da je resolucija izživljala. S to resolucijo bodo pogajanja o organizaciji miru zavlekli v brezkončnost. »Berliner Börsenzeitung« očita resoluciji licemerstvo. List pozdravlja sklep Društva narodov o spoštovanju pogodb o osnovnem pravilu mednarodnega življenja in temeljni pogoj za ohranitev svetovnega miru. V tej zvezi pa bi moral svet ugotoviti tudi to, da je ravne večina njegovih lastnih sedanjih članov prav pogosto kršila sprejete mednarodne pogodbe.

Tudi Turčija za ukinitve vojaških omejitev

Pariz, 17. aprila. Današnji »Echo de Paris« objavlja poročilo svojega dopisnika v Ženevi, ki v določnejši obliki ponavlja svojo včerajšnjo vest, da bo Turčija za primer ukinitve vojaških določb mirovnih pogodb za države, ki so bile v svetovni vojni poražene, zahtevala takojšnjo razveljavljenje vojaških določb lausanske pogodbe. Te vojaške omejitve so: 1. demilitarizacija Dardanel in 2. omejitev posadk v Carigradu, Corlu in Jedrenu.

Ženeva, 17. aprila. AA. Na današnji seji sveta Društva narodov je turški minister

za zunanje zadeve Ruždi Aras kot delegat Turčije govoril o določbah lausanske pogodbe glede demilitarizacije dardanelskih ožin. Dokazoval je, da te določbe niso v skladu z locarnsko pogodbo.

Simon, Alois in Laval so izrazili svoje pomisleke glede te turške zahteve. Laval pa je bil mnenja, da je Turčija s tem izrazila željo, naj bi tudi ona uživala blagodati sistema kolektivne varnosti v tem predelu Evrope. Litvinov je izjavil, da je ta turška zahteva oslavljalna.

Umor v Leningradu

Moskva, 17. aprila. AA. V Leningradu so našli znanega voditelja komunistične stranke in pesnika Bikova mrtvega. Ustrelili so ga z revolverjem. Oblasli še niso mogle izslediti neznanih morilcev. Bikov je bil svojčas oficir v rdeči vojski. Kasneje so mu zaupali važne politične in gospodarske naloge.

Scapini v Berlinu

Pariz, 17. aprila. »Echo de Paris« poroča iz Berlina, da je imel poslanec seinskega okraja Scapini sestanek z Ribbentropom v Berlinu. Poslanec Scapinija, ki je slep in invalid, je sprejel tudi kancelar Hitler.

Trgovska pogajanja med Italijo in Anglijo

London, 17. aprila. AA. Trgovinsko ministrstvo poroča: Zadnje dni so se vršila v Rimu trgovska pogajanja med odposlanci Velike Britanije in zastopniki italijanske vlade. Slo je za končni sporazum glede angleškega uvoza v Italijo in za plačilo tega uvoza. Po proučitvi posameznih vprašanj se angleški odposlanci vrnejo v London, da poročajo vladi. Dotlej pa bo veljala začasna ureditev na podlagi not, ki sta jih prizadehi vladi izmenjali 18. marca.

Moderne armade

Države se dandanes še mnogo bolj oborožujejo kakor so se oboroževale pred svetovno vojno. Vzrok za oboroževanje pa ni želja po novi vojni, kakor je to ugotovil po svojem velikem potovanju po Evropi že lord Eden (reci: Idn), ampak silen strah pred novo vojno, ki ljudem ne da mirno spati. Prav tako pospešuje oboroževanje tudi nagli razvoj moderne tehnike, ki je vso vojaško taktiko popolnoma predrugačil. Pred vojno sta bili samo dve skupini orožja takoj in vedno pripravljena na udar, in to konjeniki in mornarica, danes pa moramo računati tudi z motoriziranimi oddelki vojašva na kopnem in z letalstvom. Zahteva, da mora biti cela armada takoj pripravljena za udar, se vedno bolj uveljavlja.

O oboroženosti posameznih držav nimamo točnih podatkov, ker jih odgovorni krogi drže v največji tajnosti; možne so torej samo približne cenitve na podlagi uradnih podatkov.

O Nemčiji vemo z gotovostjo le to, da bo šlela nemška armada 36 divizij. Kako močne bodo te divizije in kako močne bodo pomožne tehnične čete, o tem so mnenja zelo različna. Ruski vojaški krogi cenijo število nemških vojakov okroglo na en milijon izvežbanih mož brez rezerv. Razume se, da bo nemška armada opremljena z najmodernejšim in najboljšim orožjem.

Francosko oboroženo moč (v miru) cenijo na pol milijona mož, h kateremu je treba prišteti še 100.000 mož kolonijalnih čel, ki so razmeščene po evropski Franciji. Francoska armada je razdeljena na 32 divizij pehote, 5 divizij konjenice in 4 letalske divizije. Vsako leto pokličejo v službo 230.000 novincev. Zaradi padca števila rojstev med vojno pa bodo morali nekateri letniki služiti dalje, dokler se ta vrzel ne izpolni.

Italija bi imela po izjavi državnega tajnika za vojno še to leto okoli 600.000 mož stalne vojske. Sčasoma pa nameravajo armada reorganizirati tako, da bo ves narod pod orožjem. Armada je razdeljena na 35 divizij.

V Angliji šteje redna armada 145.000 mož. Glavni namen angleškega oboroževanja pa je, imeti vedno pripravljenih 6 divizij za ekspedicije izven dežele. Letalskih »rojcev« bodo imeli Angleži do leta 1940. že 131 (danes 94).

Sovjetska Rusija vzdržuje stalno okoli 1 milijon mož pod orožjem, ki so izvrstno opremljeni.

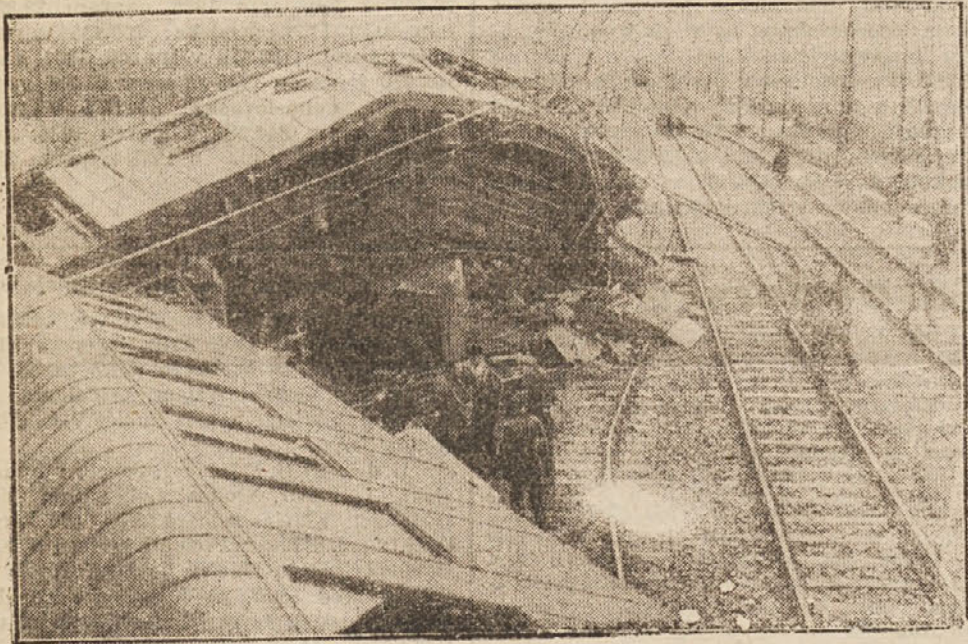
Vse države pa streme za tem, da organizirajo vojaško službo tako, da bo v resnem slučaju vsak moški (in ponekod tudi ženske) usposobljen za boj ali pa vsaj za obrambo lastnega ozemlja.

Vohunstvo in banane

V Vladivostoku so prišle sovjetke oblasti na sled čudni vohunski družbi, ki je vohunila s pomočjo banan. Opazovali so namreč dlje časa nekega japonskega trgovca, ki je na svojem čolnu prodajal banane. Da je Japonec prodajal banane, to se ni bilo nič čudnega; čudno pa se je zdelo, da prihajajo kupovat banane vsak dan isti ljudje.

Civilni policijski agenti so začeli te ljudi

nadzorovati bolj natančno in trud jim je bil kmalu poplačan. Prijeli so namreč nekega stalnega kupca, ga odpeljali s seboj in so začeli preiskovati banano. Banano so začeli rezati. V prerezani banani pa so našli pisano, pisano v tajni pisavi. Pokazalo se je, da so bila skrita v banani naročila japonske vohunske centrale v Tokiu za japonske vohune v Rusiji. Tako so razkrili polagoma vso vohunsko organizacijo.

Pirenejski ekspres je iztiril

Na mednarodni železniški progi Heudaye-Paris se je dogodila pred dnevi velika železniška nesreča, ki je zahtevala 3 mrtve in 10 težko ranjenih žrtev. Ekspres je iztiril 30 km pred mestom Bordeaux pri prevozu postaje Marcheprime. Od trinajstih vagonov je sedem voz preskočilo tirnice.

Emil Vachek:

Kri ne kliče po maščevanju...

Dosedanja vsebina: Bernard Astenburg in in major Letz, nekdanji Bernardov polkovni poveljnik, se srečata pred pisarno Bernardovega strica in govorita o razmerah po vojni. Letz prevečano skuša izsiliti od Bernarda protekcijskih ugodnosti in namiguje, češ: Roka roko umiva.

Bernard je seveda vedel, da bo Wolff to odklonil, a se ni upal Letzu odreči. Ves čas, ko ga je gledal, je imel neprijeten občutek, da ima Letz v žepu skrit revolver, ki meri nanj. Naj ga le sproži, samo ne zdaj! »Povem mu in ga poprosim, da bi storil, kar bo mogoče,« je rekel v dvomu.

Zdaj je napravil Letz še eno kretnjo s tistim skritim revolverjem. »To tudi zanesljivo pričakujem,« je rekel pomenljivo. »Saj veš, ne gre samo za armadno bratstvo, temveč — roka roko umiva. Nekeč sem pomagal iz stiske jaz tebi, zdaj pa si ti na vrsti.« Bernard je povesil oči in Letz je bil zadovoljen z učinkom svojih besed. »Toda zdaj govoriva o nečem prijetnejšem,« je pripomnil blagohotno. »Kako se ti je godilo, odkar te nisem videl?«

»Tako tako. Bil sem ranjen in še enkrat ranjen in dokopal sem se do nadporočnika. Izvemši Albanijo, sem se klatil po vseh bojiščih monarhije in slednjič sem običal v Italiji.« Ko je to pripovedoval, se ga je loteval obup. Slutil je, da ne doseže, kar si Letz želi. Toda kaj potem? Ze zdaj govori Letz o roki, ki umiva drugo. Če mu odreče? »Poslušaj,« je rekel slabotno, »morda ti to ne uspe in te ne sprejmejo. Ali bi bila to tako velika nesreča? Ali ne bi

mogel s pomočjo svojih prijateljev poskusiti nečesa drugega? Saj je tak čas!«

Letz ga je sarkastično pogledal. Da, bil je »tak čas« in to je on prav dobro vedel. Bogme, kakšen čas je bil to! Šele pred tremi dnevi je srečal nekega svojega bivšega vojaka, ki je imel branjerijo, preden je prišel k vojakom. Zdaj je prodajal les, ne na vagonih, ampak na cele vlake. Hišniki so ga komaj dohajali s pribijanjem tablic na vrata, tako so se množila njegova podjetja. Ko se je stara država rušila, je človek mislil, da bo konec, da se bo od hrupne veletrgovine vrnil k brezpomembni branjeriji. Toda tu se je stvar razvijala! V teh potomcih tlačanov je moralo nekaj biti! Kdor je primerjal staro Prago z današnjo, je imel skoraj vtis, da vidi rasti ameriško mesto tam, kjer je bila prej dolina in star, s slamo pokrit mlin. Ljudje so bogateli kar čez noč in ti novi dobičkarji so se že naučili srkati šampanjec in nositi rokavice.

Toda Letz si nikakor ni mogel misliti, da bi bil trgovski potnik ali poslovođa v hotelu. Novi čas — hotel je bil zanj. Njegov program je bil čisto preprost — hotel je k vojski. »Ti si dober,« je dejal. »Je videti, da si samo rezervni častnik. Če bi bil kakor jaz dvaintrideset let aktiven, bi tudi drugače govoril. Jaz sem samo vojak najemnik in nič drugega. Če sem te prav razumel, bi bil ti pripravljen, najti mi kako pisarsko službo. Morda pri tem svojem stricu. Vi, mladi koncipisti ali kako se vam pravi, bi hodili k meni in bi rekli: »Jožef, pojdite mi po dve klobasici s hrenom.« Če bi prinesel namesto hrena gorčico, bi me gledali pomilovalno kakor starega velbloda. Prav lepo se ti zahvaljujem, ampak to ni zame, da bi hodil dvakrat na dan v pisarno in gulil hlače na stolu. Jaz imam vendar pravico do konjskega sedla. Jaz sem bil tudi ranjen in misliš, da zato, da bi bil na stara leta iz mene diurnist?«

Izpil je konjak, pomislil, da bo itak plačal Astenburg,

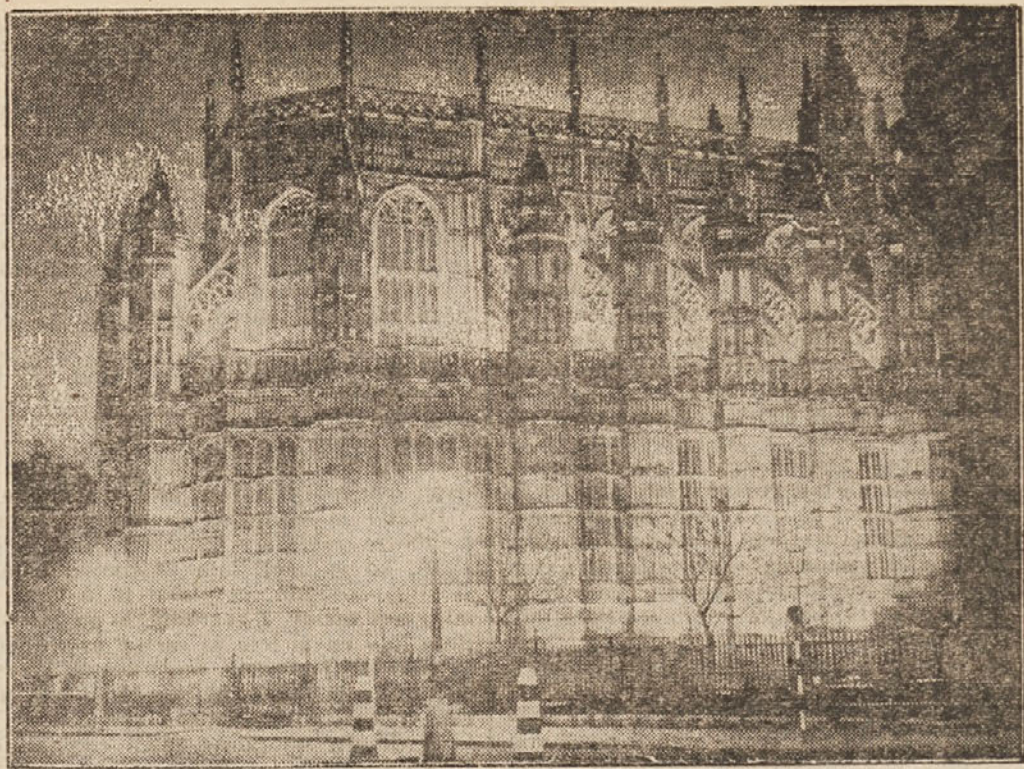
ter si naročil še enega, dvojnega. Smatral je Bernarda navzlic njegovi grenadirski postavi za mladiča. Mladič mu je bil zmerom zaprnejši. Če se že mora star človek poniževati pred takim mladičem in prosjati, bi se to teslo ne smelo vesti tako zamrzlo. Zlasti ko so bili zares podani vsi pogoji za uveljavljanje pravila »roka roko umiva«. Nekoliko se je razjezil in pomislil, da ne bo v škodo, ako mu da majhno lekcijo. »To so skrbi z nami, odpuščenimi častniki,« je rekel posmehljivo. »Toda kaj naj počnem? Sam povej! Morda bodo nekateri izmed nas ubijali, to je prav za prav najbližje temu, česar so se naučili. Vsakdo, ki ima z nami posla, bi moral pomisliti, da moramo biti v nekih okolištinah vsega zmožni.«

V tem se je pojavil neki Bernardov znanec in prekinil pogovor. Ko je odšel, je bil Letz že spet dobre volje. »Ne bom te več zadrževal,« je rekel. »Če boš kaj izvedel, stanujem na Celnici 16. To je na Smichovem in moja gospodinja se imenuje Bartunjek. Celna 16, ne pozabi! Upam, da mi ne bo treba dolgo čakati na obvestilo.«

3

Z mučnimi in nevarnimi dogodki se more skleniti bodisi tako ali tako premirje, če se pokaže, da se jih ne iznebimo. V Bernardu je nastal sčasoma tudi nekaj umeten mir. Pogovor z majorjem Letzom, zlasti njega odkrito grozilni zaključek ga je potrl. Če ga je major Letz sumnil, da je neustlužen in v nemaren, se je zelo motil. Bernard je hotel storiti vse, kar bi mogel, samo da bi razorožil grožnje, ki so vstajale za nezadovoljnim Letzom. Svojemu stricu je povedal Letzovo zahtevo takoj zjutraj. Toda advokat je, kakor je slutil, brez ovinkov odklonil. »Daj mi mir z intervencijami pri vojaštvu,« je rekel. »Nimam tam znanec. Pravi advokat nikoli ne posega tja, kjer mu ni že vnaprej zagotovljen dober uspeh.«

(Dalje prihodnjic.)

Generalka za 25 letni kraljevi jubilej v Londonu

Poizkusna razsvetljava kapele Henrika VII. v westminstrskem delu londonskega mesta. Taki poizkusi se vršijo v Londonu sleherni noč in vseh važnejših javnih in zasebnih poslopih.

V policijske uniforme preoblečeni zločinci

Zadnje mesece je število zločinov v Moskvi in v Leningradu močno naraslo, tako da so morala sodišča opustiti svojo dosedanje prakso, da bi z milino in človečnostjo iz zločincev zopet napravili ljudi, in se vrniti na stara pota, da s čim hujšimi kaznimi ljudi preplaše in strahujejo. Tako so samo v zadnjih štirih tednih obsodili nad 100 zločincev na smrt, ki so jih takoj po izrečenju sodbi tudi postrelili. Največ zločincev so postrelili prav zadnji teden, ko so jih postrelili kar 30!

Zanimivo pa je, kar je dognala uradna preiskava, da so izvršili največ zločinov ljudje, ki so bili oblečeni v uniforme ruske policije, kar jim je njihovo »delovanje« močno olajšalo.

Taki uniformirani zločinci so imeli lahke posele, ker so imeli neoviran dostop v vsako stanovanje, češ da morajo uradno izvršiti kakšno hišno preiskavo. Pred uniformo vlada namreč v Rusiji velik strah. Ljudje so mirno čakali v kakšnem kotu, dokler je »policijec« opravljala svoje delo. Čim so pa »uradni« organizirali kje kakšne vrednosti, so jih vzeli s seboj, češ da jih morajo oddati v vrho nadaljnje preiskave v centralni urad... Če je pa kdo slučajno zahteval, naj se preiskava izvrši v navzočnosti priči, so takšnega predzreža kratkomočno ustrelili.

Moskovska prava policija pa je izsledila vlomsko in tatinsko tolpo, ki jo je vodilo neko 17letno deklet. Ta tolpa je vzdrževala sredi mesta celo nekako strokovno šolo za vlomilstva. Dekle je hodilo po hišah razgledovat prostore, moški so pa vlamjali. Vse to je prisililo sovjetske oblasti, da so v Rusiji zopet vpeljali smrtno kazen.

V Ameriki vedno manj piijejo

L. 1913., v zadnjem letu pred prepovedjo točenja alkoholnih pijač, so v Ameriki obdavčili 135 milijonov galonov žganja in drugih alkoholnih pijač. Na podlagi teh podatkov so izračunali, da bo l. 1934. narasel konzum alkoholnih pijač na 200 milijonov galonov, kar bi vrglo državni blagajni znatno vsoto na davkih. Davka pa niso dobili niti polovico toliko, na kolikor so računali, kar je dokaz, da Američani ne pijejo razmeroma več toliko alkoholnih pijač kakor so jih pred dobrimi 20 leti.

Nenavadna tekma

Med raznimi »tekmanji«, ki si jih izmišljujejo obestni ljudje, ki ne vedo kam s svojim prostim časom, je neka posebnost tekma, ki so jo priredili te dni v Buenos-Airesu. — Tam so razni »junaki« dneva tekmovali, kdo bo popil v najkrajšem času in na najlepši način največ ricinovega olja. Prve nagrade pa ni dobil domačin, ampak priseljenec Benda. Ta je v 20 minutah popil brez težave pol litra ricinovega olja. O učinkih pa zgodovina molči.

7850 km na smučeh

Šest ruskih smučarjev je prišlo te dni od Bajkalskega jezera do Arhangelska. To daljavo, 7850 kilometrov, so prepotovali na smučeh. Za pot so potrebovali 131 dni. Smučarjem so priredili v Arhangelsku lep sprejem.